

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૦] ૯ એસ. સી. આર. ૬૧૦

હરિ સિંહ

વી.

સ્ટેટ ઓફ એમ. પી.

(ફોજદારી અપીલ નંબર ૮૯૮ / ૨૦૦૭)

ઓગસ્ટ ૩, ૨૦૧૦

[હરજિત સિંહ બેદી અને સી. કે. પ્રસાદ, જે. જે.]

ભારતિય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ની કલમ ૩૦૨-હત્યા-દ્રાચલ કોર્ટ દ્વારા આરોપીની સજા-હાઈકોર્ટ દ્વારા સમર્થન-ઠરાવ્યુ:નીચેની બે અદાલતોએ બે સાક્ષીઓની હાજરી સ્વીકારી છે-નોંધાયેલા તારણો સાથે મતભેદ હોવાનું કોઈ કારણ નથી-તે પણ સાચું છે કે લાંબા સમય પછી નોંધાયેલા પુરાવાના કિસ્સામાં, કેટલીક વિસંગતતાઓ થવાની સંભાવના છે-તે નોંધપાત્ર છે કે ઘટનાના ૮-૯ વર્ષ પછી પુરાવા નોંધવામાં આવ્યા હતા-નજરે જોનાર સાક્ષીનો

અહેવાલ તબીબી પુરાવા દ્વારા સંપૂર્ણ રીતે સમર્થન આપે છે જે મૃતદેહ પરની ઈજાઓ સાથે સંપૂર્ણપણે સુસંગત છે-જે ત્વરિતતા સાથે એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી તે કાર્યવાહીની વાર્તાની સત્યતાને સમર્થન આપે છે- આરોપીની અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી-પુરાવા-લાંબા સમય પછી પુરાવાઓનું રેકોર્ડિંગ-અસર એફ. આઈ. આર.-એફ. આઈ. આર. માં ત્વરિતતા-ની અસર.

ક્રિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન:

ફોજદારી અપીલ નંબર ૮૯૮ / ૨૦૦૭.

ફોજદારી અપીલ નંબર ૨૬૯ / ૧૯૯૭માં ગ્વાલિયર ખાતેની મધ્યપ્રદેશ હાઈકોર્ટની બેન્ચના ૧૭.૦૫.૨૦૦૪ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

ડૉ. સુશીલ બલવાડા, સત્તરી પિલાનિયા, અરુણ કે. સિંહ
અપીલકર્તા.

સિદ્ધાર્થ દવે, વિભા દત્તા મખીજા, જેમતીબેન આઓ
પ્રતિવાદી.

કોર્ટનો નીચેનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો

આદેશ

૧. વિશેષ પરવાનગી દ્વારા આ અપીલ એડિશનલ સેશન્સ જજ અને હાઈકોર્ટના સહવર્તી તારણો સામે નિર્દેશિત કરવામાં આવે છે, જેમાં અપીલકર્તા ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે અને તેને આજીવન કેદ અને રૂ.૫૦૦ નો દંડ ફટકારવામાં આવે છે અને તેની ભૂલમાં બે મહિનાની સાદી કેદની સજા ભોગવવી પડે છે.

૨. ફરિયાદપક્ષની વાર્તા નીચે મુજબ છે:

૨.૧ પી.ડબ્લ્યુ. ૧ ના પિતા રમેશ ચંદર, પ્રથમ માહિતી આપનાર અને મૃતક અશોક કુમારની હત્યા ઘણા વર્ષો પહેલા માખન સિંહ ડાકૂની ગેંગ દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને શંકા હતી કે તે અપીલકર્તા હરિ સિંહ ઠાકુરના પરિવારના સભ્યોના કહેવા પર કરવામાં આવી હતી. લગભગ ૧૧:૦૦વાગ્યે: સવારે ૧- રમેશ ચંદર અને અશોક કુમાર ગામડાના કૂવામાં પાણી લેવા ગયા હતા અને તે હેતુ માટે તેમની સાથે દોરડું અને એક ડોલ લઈ જતા હતા.તે જ ક્ષણે, અપીલકર્તા હરિ સિંહ પણ તેની લાઈસન્સ ધરાવતી તોપ (ટોપીદાર શોટ ગન) લઈને કૂવા પાસે પહોંચ્યો અને અશોક પર અપશબ્દ બોલ્યા અને કહ્યું કે તેણે વારંવાર તેનું અપમાન કર્યું હોવાથી તેનો બદલો લેવા માટે તેણે તેની છાતી પર ગોળી ચલાવી

હતી.રમેશ ચંદર તેના ભાઈને બચાવવા માટે દોડ્યો પરંતુ અપીલકર્તાએ તેને ગંભીર પરિણામો ભોગવવાની ધમકી આપી જેના કારણે તે ભાગી ગયો.આ ઘટનાને રમેશ ચંદરની માતા કલાવતી અને મૃતક સહિત અન્ય ઘણા લોકોએ કેપ્ટન પટેલનાં ઘરેથી જોઈ હતી અને આ ઉપરાંત અન્ય ઘણા લોકોએ પણ આ ઘટના જોઈ હતી.જોકે, રમેશ ચંદર લગભગ ૭ કિલોમીટર દૂર કન્હાર પોલીસ ચોકી પહોંચ્યો હતો. દૂર અને ઔપચારિક એફ. આઈ. આર. પોલીસ સ્ટેશન, પહારગઢ ખાતે લગભગ બપોરે ૧:૩૦ વાગ્યે નોંધવામાં આવી હતી:ત્યારબાદ પોલીસ ઘટના સ્થળે પહોંચી હતી અને જરૂરી તપાસ હાથ ધરી હતી.મૃતદેહને પણ પોસ્ટમોર્ટમ માટે મોકલી દેવામાં આવ્યો હતો.૧૬મી જૂન, ૧૯૮૯ના રોજ આરોપીની અટકાયત કરવામાં આવી હતી અને તેની લાઈસન્સ ધરાવતી મોઝલ લોડિંગ શોટ ગન, કથિત હત્યાનું હથિયાર પણ જપ્ત કરવામાં આવ્યું હતું. તપાસ દરમિયાન એવું પણ બહાર આવ્યું હતું કે ઉપરોક્ત સાક્ષીઓ ઉપરાંત રમેશ ચંદરના ફરિયાદ પક્ષના સાહેદ નં. ૨ દીકરા ભરતે પણ કેપ્ટન પટેલનાં ઘરેથી આ ઘટના જોઈ હતી. તપાસ પૂર્ણ થયા પછી, અપીલકર્તા પર આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો અને ઉપર સૂચવ્યા મુજબ તેની સામે કેસ ચલાવવામાં આવ્યો હતો.ટ્રાયલ કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે રમેશ ચંદર, ફરિયાદ પક્ષના સાહેદની હાજરી પર શંકા કરવાનું કોઈ કારણ નથી કારણ કે તેમની હાજરી એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને સ્વાભાવિક હતી કે આ ઘટના દિવસના પ્રકાશમાં બની હતી જ્યારે બંને ભાઈઓ ગામના ફૂવામાં પાણી લેવા ગયા હતા. એફ. આઈ. આર.માં

ભારત ફરિયાદ પક્ષના સાહેદ નં. ૨નું નામ ન હોવાની દલીલ, જે તેમની હાજરી અંગે શંકા પેદા કરે છે, તે પણ રમેશ ચંદરે દેખીતી રીતે તેમને જોયા ન હતા, કારણ કે કેપ્ટન પટેલનું ઘર થોડા અંતરે હતું. અદાલતે એવું પણ અવલોકન કર્યું હતું કે જોકે એફ. આઈ. આર. માં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે છાત્રીની જમણી બાજુએ ઈજા થઈ હતી પરંતુ પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલમાં ડાબી બાજુએ ઈજા દર્શાવવામાં આવી હતી, તે કોઈ ભૌતિક સંજોગો ન હતા કારણ કે કોઈ પણ સાક્ષી માટે તે અશક્ય હતું કે ગોળી ચલાવવામાં આવ્યા પછી તેને ક્યાં વાગી હતી.

૩. તદનુસાર, ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તાને દોષી ઠેરવ્યો હતો.ઉપરોક્ત ચુકાદો હાઈકોર્ટ દ્વારા પણ જાળવી રાખવામાં આવ્યો છે.

૪. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ ડૉ. સુશીલ બલવાડાએ આજે અમારી સામે ઘણી દલીલો કરી છે. તેમણે ધ્યાન દોર્યું છે કે ઈજાના સ્થળને લગતી અનિશ્ચિતતા રમેશ ચંદર, પીડબ્લ્યુની હાજરી પર શંકા કરે છે. તેમણે એમ પણ રજૂ કર્યું છે કે ફરિયાદ પક્ષના સાહેદ નં. ૨ ફરિયાદ પક્ષના સાહેદ નં. ૧ નો પુત્ર હતો અને તેનું નામ એફ. આઈ. આર. માં ન હોવાથી તેની હાજરી સમજાવવામાં આવી ન હતી.વધુમાં, એવી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે સાક્ષી તરીકે ટાંકવામાં આવેલી અન્ય ઘણી વ્યક્તિઓની તપાસ કરવામાં આવી ન હોવા છતાં, ફરિયાદી પક્ષની વાર્તાનો આધાર જ શંકામાં હતો.

૫. જોકે, મધ્ય પ્રદેશ રાજ્યના વિદ્વાન વકીલ શ્રી સિદ્ધાર્થ દવેએ નીચેની અદાલતોના ચુકાદાઓનું સમર્થન કર્યું છે.તેમણે ધ્યાન દોર્યું છે કે એક જ આરોપીના કિસ્સામાં ખોટી અસરને નકારી કાઢવાની હતી, ખાસ કરીને પક્ષકારો વચ્ચે ઘણા વર્ષો પહેલાંની સ્વીકૃત દુશ્મનાવટને કારણે.તેમણે એમ પણ રજૂ કર્યું છે કે આંખના પુરાવાઓમાં ઈજાના સ્થળ અંગે થોડી અનિશ્ચિતતા હોવાનું માનીને પણ, તેને તબીબી પુરાવા દ્વારા દૂર કરવામાં આવ્યું હતું કારણ કે પોસ્ટમોર્ટમ તપાસમાં છાતીની જમણી બાજુએ ગોળીઓ જમણી અને ડાબી બાજુએ ફેલાયેલી હોવાનું સૂચવવામાં આવ્યું હતું, કારણ કે બંને ફેફસાંને નુકસાન થયું હતું.

૬. અમે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડનો અભ્યાસ કર્યો છે.

૭. બે અદાલતોએ બે નજરે જોનારા સાક્ષીઓની હાજરી સ્વીકારી છે.અમે નોંધાયેલા તારણોથી અલગ થવાનું કોઈ કારણ જોતા નથી.એ પણ સાચું છે કે લાંબા સમય પછી નોંધાયેલા પુરાવાના કિસ્સામાં કેટલીક વિસંગતતાઓ થવાની સંભાવના છે. તે નોંધપાત્ર છે કે હાલની ઘટના મે, ૧૯૮૯ માં બની હતી અને વધારાના સત્ર ન્યાયાધીશે જુલાઈ, ૧૯૯૭ માં દોષિત ઠેરવ્યો હતો, જેનો અર્થ એ થયો કે પુરાવા આઠ કે નવ વર્ષ સુધી ચાલ્યા હતા. આપણે એ પણ શોધી કાઢીએ છીએ કે સાક્ષીનો અહેવાલ તબીબી પુરાવા દ્વારા સંપૂર્ણ રીતે સમર્થન

આપે છે. ફરિયાદપક્ષનો કેસ છે કે ગોળી લગભગ ૨ મીટરથી ચલાવવામાં આવી હતી. પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ સૂચવે છે કે આ યોગ્ય સ્થિતિ છે. આપણે જોઈએ છીએ કે છાતી અને ડાબા હાથના ઉપરના ભાગમાં પ્રવેશના ઘણા ઘા ફેલાયેલા છે અને તેમાંના કેટલાકની આસપાસ કાળાં અને બળતરા છે. ગોળીઓનું વિખેરણ અને ગોળીના છિદ્રો પર અસમાન કાળું પડવું અને સળગાવવું સૂચવે છે કે એક આદિમ હથિયાર, (એક "ટોપીદાર" શોટ ગન, એક તોપ લોડિંગ હથિયાર, જે ઘણીવાર એક આદિમ હથિયાર હોય છે, અને જ્યારે બંદૂકના પાવડર અને અનિશ્ચિત ગુણવત્તા અને જથ્થાના શોટ સાથે ઉપયોગમાં લેવાય છે, તે અસમાન અને અનિશ્ચિત ગોળીની પેટર્ન આપે તેવી શક્યતા છે) નો ઉપયોગ કરી શકાયો હોત.ડૉક્ટરે એવું પણ મંતવ્ય આપ્યું હતું કે ગોળી શોટ ગનથી લગભગ ૨ મીટર દૂરથી ચલાવવામાં આવી હતી.આ સંપૂર્ણપણે મૃત શરીર પરની ઈજાઓ સાથે સુસંગત છે. અમે એ પણ અવલોકન કર્યું છે કે જે ઉતાવળ સાથે પોલીસ સ્ટેશનમાં એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી તે જ કાર્યવાહીની વાર્તાની સત્યતાને સમર્થન આપે છે. ઘટના સ્થળ ૭ કિલોમીટર દૂર હતું.પોલીસ સ્ટેશનથી દૂર, મૃતકના ભાઈ દ્વારા ઘટના પછી ૨ કલાકની અંદર એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી, અને પરિવારના નજીકના સંબંધીની હત્યા કરવામાં આવી હોવાથી રમેશ ચંદર કન્હાર પોલીસ સ્ટેશન માટે રવાના થાય તે પહેલાં ઘટના સ્થળે એક કલાક કે તેથી વધુ સમય લેવામાં આવ્યો હોત.તેથી, અમને

લાગે છે કે એફ. આઈ. આર. ની ત્વરિતતા ફરિયાદી પક્ષની કથાને સમર્થન આપે છે.

૮. અમને આ અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા નથી મળતી.બરતરફ કરાય છે.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.